

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

หลักสูตรอาชีพ ผลิตภัณท์จากสมุนไพรเพื่อสุขภาพ จำนวน ๓๕ ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบ้านโพธิ์

☐ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ☐ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม

☒ กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการ ☐ กลุ่มอาชีพสร้างสรรค์ ☐ กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง

ความเป็นมา

ในยุคปัจจุบันประชาชนต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวน ค่าครองชีพที่สูงขึ้น รายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ เกิดปัญหาว่างงานและหนี้สิน หนทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาคือการส่งเสริมอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ เช่น การใช้สมุนไพรในการแปรรูปเป็นผลิตภัณท์เพื่อสุขภาพ ซึ่งนอกจากจะใช้ในครัวเรือนแล้ว ยังสามารถจำหน่ายเป็นรายได้เสริมให้แก่ครอบครัวได้อีกด้วย

ตำบลลิบเอ็ดศอกมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ และมีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพรพื้นบ้านที่หลากหลาย การส่งเสริมให้ประชาชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแปรรูปสมุนไพรอย่างถูกวิธี จะช่วยให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และสามารถสร้างอาชีพเสริมที่ยั่งยืนได้ในอนาคต

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรนี้จัดทำขึ้นโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเชิงปฏิบัติด้านการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถต่อยอดสู่การประกอบอาชีพ โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับความรู้ทางวิชาการอย่างเหมาะสม

จุดหมายของหลักสูตร

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจคุณสมบัติและประโยชน์ของสมุนไพรแต่ละชนิด
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติการผลิตผลิตภัณท์สมุนไพรได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้หรือพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างรายได้

กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๑ คน

ระยะเวลา วันที่ ๑๓ – ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๘

จำนวน ๓๕ ชั่วโมง

- ทฤษฎี ๑๐ ชั่วโมง

- ปฏิบัติ ๒๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการ เรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	การทำปลาสมุนไพร	๑.เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสมุนไพรที่ใช้ในการประกอบอาหาร ๒.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถผลิตปลาสมุนไพรเพื่อบริโภคหรือต่อยอดเชิงพาณิชย์	๑.ประโยชน์ของสมุนไพรแต่ละชนิด ๒.ขั้นตอนการเตรียมปลาและสมุนไพร ๓.เทคนิคการปรุงและถนอมอาหาร	บรรยาย / สาธิต / ฝึกปฏิบัติ	๑	๔
๒	การทำน้ำพริกปลาแห้ง	๑.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแปรรูปอาหารจากปลาแห้งร่วมกับสมุนไพร ๒.เพื่อเสริมทักษะการแปรรูปอาหารเพื่อสุขภาพ	๑.วัตถุดิบและสมุนไพรที่ใช้ ๒.วิธีการแปรรูปน้ำพริกปลาแห้ง ๓.การบรรจุและการเก็บรักษา	บรรยาย / สาธิต / ฝึกปฏิบัติ	๑	๔
๓	การทำยาต้มสมุนไพร	๑.เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสรรพคุณสมุนไพรในกลุ่มระเหยง่าย ๒.เพื่อสามารถผลิตยาต้มสมุนไพรเพื่อใช้หรือจำหน่าย	๑.สมุนไพรที่มีกลิ่นหอมและสรรพคุณทางยา ๒.ขั้นตอนการผลิตยาต้ม ๓.การบรรจุและเก็บรักษา	บรรยาย / สาธิต / ฝึกปฏิบัติ	๑	๔
๔	การทำสเปรย์กระตุกไก่อดำ	๑.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำสมุนไพรไปผลิตเป็นสเปรย์สมุนไพรสำหรับสุขภาพ ๒.เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาในชีวิตประจำวัน	๑.ส่วนผสมของสมุนไพร ๒.วิธีการสกัดและผสม ๓.การบรรจุและเก็บรักษา	บรรยาย / สาธิต / ฝึกปฏิบัติ	๑	๔
๕	การทำสปาเท้า	๑.เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสมุนไพรที่มีฤทธิ์บำรุงผิวและผ่อนคลาย ๒.เพื่อให้สามารถผลิตน้ำสมุนไพรหรือผงแช่เท้าได้	๑.สมุนไพรที่ใช้ในสปาเท้า ๒.ขั้นตอนการเตรียมและใช้งาน ๓.การดูแลสุขภาพเท้า	บรรยาย / สาธิต / ฝึกปฏิบัติ	๑	๔

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนกา รเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๖	การทำพอกตาสมุนไพร	๑.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถผลิตผลิตภัณฑ์พอกตาเพื่อสุขภาพจากสมุนไพร ๒.เพื่อเสริมความรู้ด้านการดูแลสุขภาพตาแบบธรรมชาติ	๑.สมุนไพรที่เหมาะสมสำหรับดวงตา ๒.วิธีการเตรียมวัตถุดิบและขั้นตอนการผลิต ๓.วิธีการใช้และเก็บรักษา	บรรยาย / สาธิต / ฝึกปฏิบัติ	๑	๔
๗.	การจัดการและเทคนิคการให้บริการ	๑. ผู้เรียนสามารถคิดคำนวณต้นทุนและราคาสินค้าและค่าบริการ ๒.ผู้เรียนสามารถสร้างความประทับใจต่อลูกค้า	๑.การคิดคำนวณต้นทุนและราคาสินค้าและค่าบริการ ๒.การสร้างความประทับใจต่อลูกค้า	บรรยาย	๔	๑
รวม					๑๐ ชั่วโมง	๒๕ ชั่วโมง
					๓๕ ชั่วโมง	

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อบุคคล/วิทยากร
๒. ตัวอย่างชิ้นงาน
๓. เอกสารประกอบการเรียนรู้/ใบความรู้

การวัดผลประเมินผล

๑. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ / การรับรู้ / การมีส่วนร่วม
๒. การสังเกตจากการปฏิบัติจริง
๓. ผลงาน

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐
๒. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ได้คะแนนประเมินรวมไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐
๓. ผู้เรียนมีทักษะ ได้คะแนนประเมินรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยากร นางชลิตา แก่นไทย

หลักสูตร ผลิตภัณ์จากสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

จำนวน ๓๕ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง)

ระหว่างวันที่ ๑๓ – ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๘

เวลาเรียน ๐๙.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.

สถานที่จัดการเรียน ณ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์บ้านกระถิน ตำบลสิบเอ็ดศอก อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัน เดือน ปี (เวลา ๐๙.๐๐ ๑๕.๐๐ น.)	จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๘	๑.เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสมุนไพรที่ใช้ในการประกอบอาหาร ๒.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถผลิตปลาสมุนไพรเพื่อบริโภคหรือต่อยอดเชิงพาณิชย์	วิทยากรอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ๑.ประโยชน์ของสมุนไพรแต่ละชนิด ๒.ขั้นตอนการเตรียมปลาและสมุนไพร ๓.เทคนิคการปรุงและถนอมอาหาร ๔.ลงมือปฏิบัติ	๑ ชม.	๔ ชม.
๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๘	๑.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแปรรูปอาหารจากปลาแห้งร่วมกับสมุนไพร ๒.เพื่อเสริมทักษะการแปรรูปอาหารเพื่อสุขภาพ	วิทยากรอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ๑.วัตถุดิบและสมุนไพรที่ใช้ ๒.วิธีการแปรรูปน้ำพริกปลาแห้ง ๓.การบรรจุและการเก็บรักษา ๔.ลงมือปฏิบัติ	๑ ชม.	๔ ชม.
๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘	๑.เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสรรพคุณสมุนไพรในกลุ่มระเหยง่าย ๒.เพื่อสามารถผลิตยาต้มสมุนไพรเพื่อใช้หรือจำหน่าย	วิทยากรอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ๑.สมุนไพรที่มีกลิ่นหอมและสรรพคุณทางยา ๒.ขั้นตอนการผลิตยาต้ม ๓.การบรรจุและเก็บรักษา ๔.ลงมือปฏิบัติ	๑ ชม.	๔ ชม.
๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๘	๑.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำสมุนไพรไปผลิตเป็นสเปรย์สมุนไพรสำหรับสุขภาพ ๒.เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาในชีวิตประจำวัน	วิทยากรอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ๑.ส่วนผสมของสมุนไพร ๒.วิธีการสกัดและผสม ๓.การบรรจุและเก็บรักษา ๔.ลงมือปฏิบัติ	๑ ชม.	๔ ชม.

วัน เดือน ปี (เวลา ๐๙.๐๐ ๑๕.๐๐ น.)	จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๘	๑.เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสมุนไพรที่มี ฤทธิ์บำรุงผิวและผ่อนคลาย ๒.เพื่อให้สามารถผลิตน้ำสมุนไพร หรือผงแช่เท้าได้	วิทยากรอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ๑.สมุนไพรที่ใช้ในสปาเท้า ๒.ขั้นตอนการเตรียมและใช้งาน ๓.การดูแลสภาพเท้า ๔.ลงมือปฏิบัติ	๑ ชม.	๔ ชม
๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘	๑.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถผลิต ผลิตภัณฑ์พอกตาเพื่อสุขภาพจาก สมุนไพร ๒.เพื่อเสริมความรู้ด้านการดูแล สุขภาพตาแบบธรรมชาติ	วิทยากรอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ๑.สมุนไพรที่เหมาะสมสำหรับดวงตา ๒.วิธีการเตรียมวัตถุดิบและขั้นตอนการ ผลิต ๓.วิธีการใช้และเก็บรักษา ๔.ลงมือปฏิบัติ	๑ ชม.	๔ ชม
๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๘	๑. ผู้เรียนสามารถคิดคำนวณต้นทุน และราคาสินค้าและค่าบริการ ๒.ผู้เรียนสามารถสร้างความ ประทับใจต่อลูกค้า	วิทยากรอธิบายการคิดคำนวณต้นทุน และราคาสินค้าและค่าบริการและให้ ผู้เรียนนำความรู้ไปต่อยอดอาชีพเพื่อมี อาชีพและสร้างรายได้เพิ่ม หรือประกอบ อาชีพใหม่	๔ ชม.	๑ ชม

 ลงชื่อ.....วิทยากร
 (นางชลิตา แก่นไทย)
 วันที่.....๔.....มิ.ย...../.....๒๕๖๘.....